

eul_wid: dvq-ab

Θρασύμαχος ὁ Χαλκηδώνιος · Thrasymachus of Chalcedon

On Rhetorical Style and Governance

Ἀποσπάσματα

Period: Κλασική Classical
Dialect: Ἀττική Attic
Domain: Ῥητορική Oratory
Format: Συναγωγή Collection

- 1 (tit) <ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ> [2 Sauppe O. A. II 162] DIONYS. Demosth. 3 [p. 132, 3 Raderm. —Usen.]
τρίτη λέξις ἦν ἡ μεικτὴ τε καὶ σύνθετος ἐκ τούτων τῶν δυεῖν [αὐστηρὰ und λιτή]· ἦν ὁ μὲν
πρῶτος ἀρμοσάμενος καὶ καταστήσας εἰς τὸν νῦν ὑπάρχοντα κόσμον, εἴτε Θ. ὁ Καλχηδόνιος ἦν,
ὡς οἶεται Θεόφραστος [π. λέξ. fr. 4 Schmidt], εἴτε ἄλλος τις, οὐκ ἔχω λέγειν. οἱ δ' ἐκδεξάμενοι
καὶ ἀναθρέψαντες καὶ οὐ πολὺ ἀποσχόντες τοῦ τελειῶσαι ῥητόρων μὲν Ἰσοκράτης ὁ Ἀθηναῖος
ἐγένετο, φιλοσόφων δὲ Πλάτων ὁ Σωκρατικός· τούτων γὰρ ἀμήχανον εὑρεῖν τῶν ἀνδρῶν
ἐτέρους τινὰς ἔξω Δημοσθένους ἢ τἀναγκαῖα καὶ χρήσιμα κρεῖττον ἀσκήσαντας ἢ τὴν
καλλιλογίαν καὶ τὰς ἐπιθέτους κατασκευὰς βέλτιον ἀποδειξαμένους. ἡ μὲν οὖν Θρασυμάχου
λέξις, εἰ δὴ πηγὴ τις ἦν ὄντως τῆς μεσότητος, αὐτὴν τὴν προαίρεσιν ἔοικεν ἔχειν σπουδῆς
ἀξίαν· κέκραται γὰρ εὖ πως καὶ αὐτὸ τὸ χρήσιμον εἴληφεν ἐκατέρας. δυνάμει δ' ὡς οὐκ ἴση
<τῇ> βουλήσει κέχρηται, παράδειγμα ἐξ ἑνὸς τῶν δημηγορικῶν λόγων τόδε· ἐβουλόμην μέ
ν, ὦ Ἀθηναῖοι, μετασχεῖν ἐκείνου τοῦ χρόνου τοῦ παλαιοῦ [καὶ τῶν πραγμάτων], ἡνίκα
σιωπᾶν ἀπέχρη τοῖς νεωτέροις, τῶν τε πραγμάτων οὐκ ἀναγκαζόντων ἀγορεύειν καὶ τῶν
πρεσβυτέρων ὀρθῶς τὴν πόλιν ἐπιτροπεύοντων· ἐπειδὴ δ' εἰς τοσοῦτον ἡμᾶς ἀνέθετο χρόνον
ὁ δαίμων, ὥστε <ἐτέρων μὲν ἀρχόντων> τῆς πόλεως ἀκούει, τὰς δὲ συμφορὰς
<πάσχειν> αὐτοῦ, καὶ τούτων τὰ μέγιστα μὴ, θεῶν ἔργα εἶναι μηδὲ τῆς τύχης, ἀλλὰ τῶν
ἐπιμεληθέντων, ἀνάγκη δὴ λέγειν· ἡ γὰρ ἀναίσθητος ἡ καρτερώτατός ἐστι, ὅστις
ἐξαμαρτάνειν ἑαυτὸν ἔτι παρέξει τοῖς βουλομένοις καὶ τῆς ἐτέρων ἐπιβουλῆς τε καὶ κακίας
αὐτὸς ὑποσχέσει τὰς αἰτίαι. ἄλλις γὰρ ἡμῖν ὁ παρελθὼν χρόνος καὶ ἀντὶ μὲν εἰρήνης ἐν
πολέμῳ γενέσθαι καὶ διὰ κινδύνων <ἐλθεῖν> εἰς τόνδε τὸν χρόνον, τὴν μὲν παρελθοῦσαν
ἡμέραν ἀγαπῶσι, τὴν δ' ἐπιοῦσαν δεδιόσι, ἀντὶ δ' ὁμονοίας εἰς ἔχθραν καὶ ταραχὰς πρὸς
ἀλλήλους ἀφικέσθαι. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους τὸ πλῆθος τῶν ἀγαθῶν ὑβρίζειν τε ποιεῖ καὶ
στασιάζει, ἡμεῖς δὲ μετὰ μὲν τῶν ἀγαθῶν ἐσωφρονοῦμεν, ἐν δὲ τοῖς κακοῖς ἐμάνημεν, ἃ
τοὺς ἄλλους σωφρονίζειν εἴωθε. τί δῆτα μέλλοι τις ἂν <ἃ> γιγνώσκει εἰπεῖν, ὅτι γέ
<γέγονε> λυπεῖσθαι ἐπὶ τοῖς παροῦσι καὶ νομίζειν ἔχειν τι τοιοῦτον, ὡς μηδὲν ἔτι τοιοῦτον
ἔσται; πρῶτον μὲν οὖν τοὺς διαφερομένους πρὸς ἀλλήλους καὶ τῶν ῥητόρων καὶ τῶν ἄλλων
ἀποδείξω γ' ἐν τῷ λέγειν πεπονθότας πρὸς ἀλλήλους, ὅπερ ἀνάγκη τοὺς ἄνευ γνώμης
φιλονικοῦντας πάσχειν· οἴομενοι γὰρ ἐναντία λέγειν ἀλλήλοις, οὐκ αἰσθάνονται τὰ αὐτὰ
πράττοντες οὐδὲ τὸν τῶν ἐτέρων λόγον ἐν τῷ σφετέρῳ λόγῳ ἐνόντα. σκέψασθε γὰρ ἐξ ἀρχῇ

ς, ἃ ζητοῦσιν ἑκάτερο ι. πρῶτον μὲν ἡ πάτριος πολιτεία ταραχὴν αὐτοῖς παρέχει ράϊστη γνωσθῆναι καὶ κοινοτάτῃ τοῖς πολίταις οὕσα πᾶσι ν. ὅποσα μὲν οὖν ἐπέκεινα τῆς ἡμετέρας γνῶμης ἐστὶ ν, ἀκούειν ἀνάγκη λόγων τῶν παλαιοτέρων ν, ὅποσα δ' αὐτοὶ ἐπεῖδον οἱ πρεσβύτερο ι, ταῦτα δὲ

1 (50) παρὰ τῶν εἰδόντων πυνθάνεσθαι ... τοιαύτῃ μὲν οὖν τις ἡ Θρασυμάχειος ἐρμηνεία, μέση τοῖν δυεῖν καὶ εὐκρατος καὶ εἰς ἀμφοτέρους τοὺς χαρακτήρας ἐπίκαιρον ἀφετήριον.

2 (tit) ΥΠΕΡ ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ CLEM. Strom VI 16 [II 435, 16 St.] καὶ μὴν ἐν Τηλέφῳ εἰπόντος Εὐριπίδου “Ἕλληνες ὄντες βαρβάρους δουλεύσομεν;” [fr. 719 N. 2] Θ. ἐν τῷ ὑπὲρ Λαρισαίων λέγει· “Ἀρχελάῳ δουλεύσομεν Ἕλληνες ὄντες βαρβάρῳ ι;”

tit, 3-7a ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΧΝΗ

3 SCHOL. ARISTOPH. AV. 880 τὰ αὐτὰ τοῖς Θεοπόμπου καὶ Θ. φησιν ἐν τῇ Μεγάλῃ τέχνῃ ι.

4 ATHEN. X 416 A Θ. δ' ὁ Χαλκηδόνιος ἐν τινι τῶν προσιμίων τὸν Τιμοκρέοντά φησιν ὡς μέγαν βασιλέα ἀφικόμενον καὶ ξενιζόμενον παρ' αὐτῷ πολλὰ ἐμφορεῖσθαι. πυθομένου δὲ τοῦ βασιλέως ὅ τι ἀπὸ τούτων ἐργάζεται εἶπε Περσῶν ἀναριθμήτους συγκόψειν. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ πολλοὺς καθ' ἓνα νικήσας μετὰ τοῦτο ἐχειρονόμησε. πυνθανομένου δὲ τὴν πρόφασιν ὑπολείπεσθαι ἔφη τοσαύτας, εἰ προσίοι τις, πληγὰς.

5 ARISTOT. Rhet. Γ 1. 1404a 13 ἐγκεχειρήκασιν δὲ ἐπ' ὀλίγον περὶ αὐτῆς [τῆς ὑποκριτικῆς] εἰπεῖν τινες, οἷον Θ. ἐν τοῖς Ἑλέοις ς.

6 PLATO Phaedr. 267 c τῶν γε μὴν οἰκτρογόνων ἐπὶ γῆρας καὶ πενίαν ἐλκομένων λόγων κεκρατηκέναι τέχνῃ μοι φαίνεται τὸ τοῦ Χαλκηδονίου σθένος. ὀργίσει τε αὖ πολλοὺς ἅμα δεινὸς ἀνὴρ γέγονε καὶ πάλιν ὠργισμένοις ἐπαίδων κηλεῖν, ὡς ἔφη· διαβάλλειν τε καὶ ἀπολύσασθαι διαβολὰς ὅθεν δὴ κράτιστος. HERMIAS Z. d. St. p. 239, 18 Counreur ὁ γὰρ Χαλκηδόνιος, τουτέστιν ὁ Θ., ταῦτα ἐδίδαξεν, ὡς δεῖ εἰς οἶκτον ἐγεῖραι τὸν δικαστὴν καὶ ἐπισπᾶσθαι ἔλεον, γῆρας, πενίαν, τέκνα ἀποδυρόμενον καὶ τὰ ὅμοια.

6a —de rep. 338c φημὶ .. ἐγὼ εἶναι τὸ δίκαιον οὐκ ἄλλο τι ἢ τὸ τοῦ κρεῖττονος συμφέρον ν.

7 PLUT. Quaest. conv. I 2, 3 p. 616 D δεῖ καθάπερ ὑπόθεσιν μελετῶντα συγκριτικὴν τοὺς Ἀριστοτέλους Τόπους [Γ 1ff.] ἢ τοὺς Θρασυμάχου Ὑπερβάλλοντας ἔχειν προχείρους οὐδὲν τῶν χρησίμων διαπραττόμενον, ἀλλὰ τὴν κενὴν δόξαν ἐκ τῆς ἀγορᾶς καὶ τῶν θεάτρων εἰς τὰ συμπόσια μετάγοντα.

7a PHILODEM. Rhet. II 49 [Suppl. ed. Sudhaus Lps. 1895 S. 42ff.] καὶ Μητρόδωρος [fr. 20ff. A. Körte Jahrb. f. cl. Phil. Suppl. 17 (1880) 548] δὲ ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ποιημάτων ἱκανῶς ἔοικεν παρεμφαίνειν τὸ τὴν σοφιστικὴν ῥητορικὴν τέχνην ὑπάρχειν ... εἰπ <εἶν> μὲν ἐ <ν π> λήθει πε <ρι τ> ὦν πλήθ <ει> χρησίμων ἱκαν <όν, τ> ἣν δὲ Θρασυμάχου τέ <χνην ἢ ἄ <λλου> ὅτο <υδῆποτ> αὐτῶν οὐ μ <αθό> ντας ... Θρασύμαχον καὶ ἄλλους οὐκ ὀλίγους τῶν δοκούντων τὰς τοιαύτας ἔχειν λόγων πολιτικῶν ἢ ῥητορικῶν οὐθ <έν, ῶ> ν φ <α> σιν ἔχειν τὰς τέχνας, συντελοῦντας.

8 HERMIAS z. Plat. Phaedr. p. 239, 21 Counr. [zu σθένος p. 267c s. B 6] ἔγραψεν [Thr.] ἐν λόγῳ ἑαυτοῦ τοιοῦτόν τι, ὅτι οἱ θεοὶ οὐχ ὀρώσι τὰ ἀνθρώπινα· οὐ γὰρ ἂν τὸ μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀγαθῶν παρεῖδον τὴν δικαιοσύνην· ὀρώμεν γὰρ τοὺς ἀνθρώπους ταύτῃ μὴ χρωμένου ς.